

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

شروع جنگ بدر

و

مسئله اطلاعات و ضداطلاعات

در جنگ‌های

پیامبر

میدهد. یعنی جگونه و به نحو احسن و با دقت تمام جو جامعه را کنترل میکردد و به پشت جبهه بی توجه نبودند. سه پاشیها و تبلیغاتی که دشمن میتوانست پکند برای تضعیف پشت جبهه و تضعیف خود جبهه، همه اینها مورد توجه و مطلع نظر پیامبر گرامی بود. این بود که بی اندازه کنترل میکردند حتی یک هفته و دو هفته قبل از اینکه جنگی شروع شود.

پیامبر (ص) در جنگها، در مساله انتخاب «زمین» بی اندازه دقیق می‌کردند و اردوگاه را همیشه پشت یک مانع مستقر می‌کردند که امکان نفوذ دشمن از پشت یا روبرو، در آن، صفر باشد.

اولاً اینکه کتمان میکردند یکی از خصایص نظامی پیغمبر این بود که به امر کتمان توجه زیاد داشتند هیچوقت مسیر را فاش نمیکردند و هیچگاه

یک دیگر از مسئولی که پیامبر بدان بسیار توجه داشتند که در شماره های قیل هم به آن اشاره شد عنایت شدید به کسب خبر و اطلاعات بود و به موازات آن «قلم» ها را کنترل میکردند جنگ که شروع میشد، قلم ها و تبلیغات بشدت کنترل میشد. به هیچ وجه اجازه داده نمیشد که هیچ قلمی و هیچ زبانی و هیچ تبلیغاتی و هیچ ادم هویجی ای شروع به عمل کند مدینه و راهها کنترل میشد و تمام منفذ تبلیغاتی دشمن بسختی تحت نظر گرفته میشد. برای اینکه به جنگ سرديبي اندازه اهمیت میدادند و برای تضعیف روحیه دشمن آنرا بکار می گرفتند این بود که تمام کسانی که جنگ تبلیغاتی علیه پیامبر و علیه اسلام راه انداختند، هیچگاه جان سالم بدر نبردند. در فتح مکه چهار تن که مهور الدم شدند، چهار تنی بودند که در تبلیغات علیه اسلام و مسلمین هویجگری میکردند. یعنی جنگ سرد راه می انداختند یا «کعب بن اشرف» که پیامبر دستور قتلش را دادند کسی بود که جنگ سرد و تبلیغات علیه مسلمین و به نفع قریش راه انداخته بود.

کسانی که برای تضعیف روحیه مسلمین جنگ سرد و تبلیغات راه می انداختند هویجگری میکردند نظری «نصرین حارث» و دیگران اینها هیچوقت در آمان نماندند اگر نمی شد کنترل کرد بعد در موقع مناسب به حسایشان می رسیدند. این نشان میدهد که بیغمیر تا چه اندازه به تبلیغات پس از جنگ اهمیت

توجه هست و در واقع از اساس فرماندهی است. انتخاب زمین است. در انتخاب «زمین» بی اندازه پیغمبر توجه میکردند اردوگاه را همیشه بست یک مانع مستقر می کردند که امکان نفوذ دشمن از پشت یا روبرو دران صفر باشد. مثلاً به عنوان نمونه در جنگ بدر نقطه ای را انتخاب کردند که در نقطه ای بالاتر از چاههای بدر بود و از پشت سرمه چاههای آب پر شده بود که سپاه قریش نمیتوانست استفاده کند. بهترین نقطه ای بود که انتخاب شده بود و بعد صحیح هم بگونه ای سپاه را منظم کرده بودند که تبع افتخار مستقیم در چشم سپاه نمیفاختاد یعنی انتخاب مکان را بنحو احسن انجام داده بودند. یا در جنگ احد بهترین نقطه را در پیچ کوه احد، دران تگه انتخاب کرده بودند که احتمال حمله دشمن از پشت و از هیچ نقطه دیگر نبود. تپه عینین^(۱) (تپه تیراندازان یا «جل العینین») را هم عنوان تپه ای که میتوانست حد فاصل بین سپاه اسلام و سپاه قریش باشد. و با تیراندازی مدام از آن نقطه جلو لمکان نفوذ دشمن را به آن تگه بگیرید انتخاب کرده بودند. بعد یک گروه سواره نظام گشته بصورت سیار انتخاب کرده بودند که این گروه گشته هم راههای مکه را تحت نظر داشت و هم راههای مدینه را. یعنی امکان نفوذ و حمله و کمک دشمن را و امکان پشت جبهه در مدینه را هم سلب میکرد. نیز در جنگ خلق باز سپاه اسلام گرچه خندق کنده بودند باز به عنوان کوه «سلع» در مدینه اتکا داشتند یعنی این کوه مانع بود برای دشمن اما حالا بینیم خود جنگ را چگونه انجام میداند.

از نقاطی که قبل از نبرد بودند، از آن راه بر نمی گشتد هیچگاه حتی به نزدیکانش هم اطلاع نمیدادند مگر آنها که جزو شورای فرماندهی بودند که لازم بود با ایشان صحبت بشود... ولی به دیگر سپاهیان نمیگفتند که ما از فلان نقطه فلان روز، فلان ساعت حرکت میکیم. همیشه میگفتند به حول و قوه الهی حرکت خواهیم کرد و حمله خواهیم کرد و این کار را خواهیم کرد. حالا کی؟ معلوم نبود. از کجا؟ معلوم نبود. با کدام نیرو؟ معلوم نبود. اینها را کمان میکردند حتی در سرمه هایی که میفرستادند نامه های مكتوب و درسته میفرستادند که شناسه روز بروید بعد از سه روز در نامه هارا باز کنید بینید در آن چه نوشته و از روی آن عمل کنید. یعنی شخص فرمانده را لازم میدانست که دو روز راه برود، بعد متوجه بشود که چه دستور العمل جنگی ای در آن نامه است. مثل سرمه «عبدالله بن جعشن» این امر شان میدهد که بی اندازه اهمام «به نوع خبر و اطلاعات در جنگ» داشته اند. ولی خودش همه اطلاعات را میگرفته و به هیچ وجه اطلاعاتی به دشمن نمیداده اند بلکه همه منافقان اطلاعاتی دشمن را چه از درون و چه از برون قطعه میکردند. و در هفته قبل از اینکه پیغمبر به جنگی برود مدینه کنترل شدید میشد برای اینکه پیامبر فرمودند: «العرب الرای والمکيدة» جنگ، رای است و حیله این سخن را فرموده اند. جنگ است و حیله، یعنی در جنگ باید حیله را بکار برد برای اینکه در آن جایی که «حباب بن منذر» گفت که اینجا یعنی که شما ایستاده اید، پستور وحی است یا نه؟ پیامبر فرمودند: نه همین جوری ایستاده اید گفت به نظر من آن نقطه اشاره به یک نقطه در مکانی دیگر، از لحاظ مکانی و نظامی موقعیتش مناسب است. پیغمبر گفتند: با انتخاب خودتان است و تغییر آن هیچ اشکالی ندارد. یا یک نume دیگر، اطلاعاتی است که از یک پیمرد گرفتند. در جنگ بدر قرار شد که مبارله اطلاعاتی کنند. به پیمرد گفتند شما از کجا می آید؟ و چه خبر دارید؟ گفت ما به شرطی با شما صحبت میکیم که شما هم اطلاعاتی باشدند. گفتند باشد شما راجع به خودت و اطلاعی که از عربستان داری و سایر سائل بگو، ما هم میگوئیم. قرار گذاشتن که بهم اطلاعات بدهند. پیمرد گفت که سپاه قریش و کاروان قریش از فلان نقطه حرکت کرده اند. اگر راست باشد باید در این حدودها باشند. و شیوه ام که از مدینه هم سپاه اسلام حرکت کرده، اگر درست گفته باشد، الان باید این نزدیکیها باشند. اطلاعات را گرفتند پیمرد گفت خوب شما چه اطلاعاتی دارید. شما از کجا هستید؟ پیغمبر فرمود: «نعم من الماء» ما از آب هستیم. حرکت کردن و رفتندا یعنی اطلاعات را به او ندادند. اطلاعات را گرفت. یا مثلاً در جنگ بدر آنگونه که سیره نویسان نوشته اند، بعضی از افسران سپاه اسلام که مامور گشت بودند و لازم بود بروند و اکتشافاتی راجع به کاروان قریش بعمل بیاورند. اینها دو نفر را گرفتند که برای سپاه قریش آب میبردند. و چون احتمال

میدادند که اینها اطلاعات نهند، آنها را زندگ نهادند تا اطلاعات از آنها بگیرند منتهی آنها اول اطلاعات درست دادند و بعد اطلاعات غلط پیامبر نماز میخواندند تمام که شد گفتند آن موقع که اینها اطلاعات درست میدادند شما آنها را زدید. حالا که اطلاعات غلط میدهند، شما کاری با آنها ندارید اینها از کاروانی نیستند که شما میخواهید، اینها از سپاه قریش هستند بعد سوال از آنها کردندا گفتند که ما می دانیم شما از سپاه قریش هستید، تعداد سپاه شما چقدر است؟ گفتند: ما تعداد سپاه را نمیدانیم پیامبر پستور وحی است یا نه؟ پیامبر فرمودند: نه همین جوری ایستاده اید گفت به نظر من آن نقطه اشاره به

یکی از نقضیت مکالمه

- جنگ بدر در سال دوم هجری رخ داد (رمضان سال دوم هجری)، اطلاعاتی رسید که کاروان معتبری از قریش دارد از شام بر میگردید یعنی یک سال بعد از اینکه از مکه به مدینه می آیند جنگ بدر شروع شد. البته چند تا سرمه انجام گرفته بود مثل «سرمه هفده» بن جعشن^(۲) و سرمه حمزه اطلاعاتی کسب شده بود و عرب‌اسلام آن در هشتم رمضان سال دوم هجری سپاه اسلام از مدینه به سوی چاههای بدر خارج شد. چون اطلاع پیدا شده بود که کاروان ایوسفیان به شام رفته و از این محل دارد بر میگردید و چون در اینجا چاه بدر بود، در محل چاهها توافقی خواهد نمود. در اینجا بازاری بود که بارا تبلیغاتی و تجاری قریش بود. قریش در اینجا هم عده‌ای سپاه مزدور داشت. بازار بود که هم میتوانست اجناش را دران بفروش برساند و هم نقطه‌ای بود بقیه در صفحه ۶۳

گفتند: روزی چند شتر می‌کشند؟ آنها گفتند: یک روز، نه تاو یک روز دن، پیامبر فرمودند: آنها بین ۹۵۰ تا ۱۰۰۰ نفر در روز، پیامبر فرمودند: آنها بین ۱۰۰ نفر در روز، پیامبر فرمودند: حالا بگویند پیشیم چه کسانی از سران مکه در این سپاه هستند؟ گفتند: شیوه، عنبه، ولید، حکیم بن حرام، حارت ابن ابوجهل، عکرمہ پیامبر اشله، به سپاه کردندا گفتند: مکه جگر گوشه‌های خودش را انداده زیر شمشیرهای شما اینجوری اطلاعات را میگرفتند و عنایت شدید به کسب اطلاعات داشتند. من عرض کردم انجا که در مساله حفظ کیان اسلام بود هیچ مسئله‌ای دیگر ارزشمندتر از خود اسلام و حفظ اسلام نبود و در رابطه با خود اسلام، مسائلی که ممکن است در موقع دیگر عادی نباشد، آنها عادی است و قابل اجرا.

- یکی از مسائلی که بر فرماندهی بسیار مورد

سیاستهای و رئوس .....

بعده وزارت کشاورزی خواهد بود و بر این وزارت کشاورزی براساس این سیاستها در خدمت اهداف - فوق خواهد بود.

۲- ولی در زمینه کازهای توزیع سیاستهای ارشاد و ترویجی و مسائلی از قبیل بیمه و تضمین و تثبیت نقص ارگانی مثل جهاد - سازندگی که نهادی است انتقلابی و مردمی و سابقه کار مردمی دارد خودنمایی میکند که بدون کمک احسن از این نهاد و سپردهن این امور به جهاد سازندگی در پیاوه کردن این طرحها و سیاستها موفق خواهد بود بلکه باید بطور دقیق و هماهنگ با تقسیم وظیفه مسائل و کارائی که در تعامل با زارعین بوده و دولت نقش حامی و ارشادگر دارد و اصول ترویجی بعده جهاد واگذار شود تا تضمین حسن اجرای این طرح شده باشد. در رابطه با برنامه ریزی در سطح کشور، استان و شهرستان در امر کشاورزی باید کمیته برنامه ریزی جهاد و وزارت کشاورزی بطور مشترک و الزاماً عمل نمایند.

کمیته کشاورزی دفتر مرکزی جهاد سازندگی

تخدم اش کاشته شد و این خود ناشی از نداشتن یک سیاست کشاورزی است و این در حالی است که ما برای کشتن سویا از زمینهایمان استفاده نمیکیم و از خارج سویا وارد - می کیم بنابراین سیاست باقیستن یکگونه ای باشد که اولویت را به کشت بعضی از محصولات که بنظر ما اول گندم و بعد علوفه و سوم دانه های روغنی است بدهد.

در رابطه با تولیدات درختی و سردرختی و میوه های درختی بازار به یک نظرات و ارشاد جدی و آمارگیری نیز لازم است: طوریکه میزان سیم درختی که تولید می کیم بیش از حد نیازمن است و در مردم سایر مرخان نیز به همین صورت است. همانطور که ملاحظه می شود و با مطالعه متون فوق تداعی میگردد چون اجرای این سیاستها در میان مدت، کوتاه مدت و بلند مدت نیاز به تضمین اجرائی دارد و با توجه به بافت وزارت کشاورزی وجود جهاد سازندگی می توان تحلیل زیر را در مردم حسن اجرا ارائه داد.

۱- در مردم کار و عملیات زیر بنانی و تحقیقاتی و آموزش متخصص این وظیفه کماکان

س) توجه به تولید و افزایش علوفه در رابطه با دامداری است که می توان در این رابطه با توجه به اینکه در سال ۱۷۰۰/۰۰۰۰ ۱ تن علوفه وارد کشور می شود با محاسباتی که شده است از ۲۰۰/۰۰۰۰ - هکتار زمین به این مقدار رسید که بدو طریق زیر عملی است. الف: خوب ما در حدود ۱ میلیون هکتار زیر کشت گندم این داریم در صورتیکه اگر از طریق گندم دیم به حد خود کفایت بررسیم می توان ۲۰۰/۰۰۰ هکتار زمین مذکور را به این کار اختصاص داده و بقیه را به چشمتر قند و پنبه یا سایر محصولات اختصاص داد.

ب: و یا از طریق کشت و توسعه علوفه های دیم در بسیاری از مناطق می توانیم به مقدار فوق دست یابیم. طور کلی در رابطه با سیاست کلی کشاورزی ما باید سیاست جامع تولیدی کشاورزی را داشته باشیم، متأسفانه در سال گذشته هندوانه بیش از حد نیاز مردم تولید شده بود و در بسیاری از مناطق هندوانه قابل فروش نبود و در بسیاری از مناطق بخارا

شروع جنگ بدرو .....

اطلاعات خبر بگیرد، از آن شخصی که آنجا بود پرسید: شما اهل این محل هستید؟ گفت به من مال همین نقطه هستم. ابوسفیان گفت: ولی ما مال شهر دیگر هستیم. مال اینجا نیستیم. و چون مطمئن شد که کس نیست که مشکوک باشد، پرسید: کسی را اینظرنها ندیدی؟ گفت درونه امتدن، ایشان را ان بالاها بستند، یک نگاهی کردند و رفتند. ابوسفیان به سرعت رفت، آنچنان که آندو شترشان را بسته بودند نگاه کرده، پشکل شترها را باز کرد گفت این شترها، شترهای پتره هستند و حتی پیامبر از مکه بیرون آمدند بلاضله ای خیر داد که هرچه زد و تر حرکت کنید که سپاه پیغمبر دارد کاروان را تعقب میکند اهل کاروان نپذیرفتند. گفتند شما خیال میکید، چطور ممکن است؟ گفت: من میدانم این فقط شتران پتره هستند که خرما میخورند این هسته خرما فقط در پشکل شتر پتره میتواند باشد. و اینها حتماً شما را تعقب میکنند. و بتدریج از کنترل راه به پیراهن زد از کلار دریای سرخ رفت به سوی مکه یعنی اعرافی حرکت کرد کاروان دیگر رفته بود مسئله کاروان حل شده بود. اطلاعات رسید که کاروان حرکت کرده چون گروه گشته دوم که آمدند و آن اطلاعات را آوردند، پیامبر مطمئن شده بود که کاروان حرکت کرده و فقط سپاهی هست که دارد بیرون میاید. بیرون آمدن سپاه چگونه بود؟ بعلت طولانی شدن مطلب، دنیاله مطلب را که اصل حماسه بدر است. در شماره آینده ملاحظه خواهید نمود.

کاروان را در اختیار نیروهای اسلام قرار بدهند. آن دونفر «بسیس» و «علی» رفتند، سرچاههای پتروگلیفی زندن و اطلاعاتی کشف کردند که بیینند که کاروان چه امکاناتی دارد، از چه نقطه ای آمد و از کجا حرکت کرده است. دیدند دو زن دارند آنجا صحبت میکنند (اینکه گونه که مورخین نوشته اند) بیز مردی آنچه هست و چند تازن، سرچاههای بدرند بدر دهکده ای بود، و بازاری داشت. اینها آمده بودند سراین چاهها آب پرین. مردم میامدند از این چاهها آب ببرند برای استفاده شترشان و یا خودشان. و دیدند که این زنان دارند تعریف میکنند. اینها آن بالاها، گشت و گذاری کردند و نشستند و گوش به صحبت این زنان دادند. یکی از زنان از دیگری طبلی داشت. گفت طلب مرا چرا نمی بردازی؟ گفت: کاروان امروز، فردا می آید و چون من برای کاروان کار میکنم، وقتی پول از کاروان گرفتم - یعنی اغلب مزدوران کاروانها بودند، و سطراه برای آن کاروانها کار میکرند - به محض اینکه این کاروان را بیاید من سعی میکنم پول شمارا بدهم، اینها از این اطلاعات متوجه شدند که کاروان انتظار که آن زن گفت، دو روز دیگر می بايست به چاه هام رسید، اینها بسرعت برگشتند که اطلاعات را به پیامبر پرسانند. از آن طرف ابوسفیان هم وحشت تمام داشت چون دو سه سریه قیلی و حشتنی برای دشمن ایجاد کرد بود - لذا بخارا آن وحشت و خوفی که در او بود، مواظبه بود که مبادا مسلمین حمله بکنند. بر سرچاههای بدر که رسید برای اینکه با اطمینان کافی از منابع و

برای استراحت. اطلاعات رسیده بود که از مکه و چه از بیرون به وسیله طلحه بن عبید الله که کاروان مکه از شام بر میگردد. پیامبر علی رغم آن اطلاعات رسیده، دو نفر را برای اطلاعات پیشتر فرستادند. که از نزدیک مسائل را دنبال و تعقب بکنند. بیینند اینها تعدادشان چند است به کجا میروند، و چه برنامه ای هست؟ «بسیس» و «علی» دو تن بودند که اینکونه که در تاریخ آمده برای اطلاعات رفتند اینها قلا دو نفر رفته بودند آنها می بايست از راه و نحوه ورود و مکانی که کاروان بود، اطلاع پیدا میکردند. ایندو نفر هم برای اطلاعات پیشتر و دقیق تر به عنوان دسته دوم اطلاعاتی و اکتشافی حرکت کردند خود پیامر هم با ۳۱۴ (یا ۳۱۳) یا ۳۰۸ می تواند این ارقام در تاریخ ذکر شده است. از مدینه خارج شدند. سپاه شامل مهاجرین و انصار و کسانی بود که برای نیزد با مشرکین داوطلب شده بودند تمام نیرو و امکانات جنگی مسلمانان دو اسب بود و هفتاد شتر و تعدادی شمشیر و زره و اغلب چوبیستی و سنج و... داشتند. در مقابل، کاروان بسیار مع oltre و بسیار قابل توجهی با امکانات وسیع داشت از شامات بر میگشت. پیامبر گفتند: «بروید شاید این کاروان به شما روزی ای بدهد» بالآخره این باید دست مایه ای باشد برای تهیه وسایل و ابزاری که باید در جنگ در اختیاران قرار بگیرد. هدف این بود که کاروان را مصادره بکنند و از این طریق هم ضربه ای به منافع مالی و اقتصادی شرک بزنند و هم بتوانند اموال